

Wielkopolski Związek Piłki Nożnej

Zasady spadku i awansu sędziów klasy okręgowej, klasy A oraz klasy B Kolegium Sędziów WZPN od sezonu 2016/2017

ROZDZIAŁ I. Postanowienia ogólne

1. Niniejsze „Zasady ...” zostały dostosowane do wymogów Konwencji Sędziowskiej UEFA, co jest podstawowym warunkiem przystąpienia Polskiego Związku Piłki Nożnej do powyższej Konwencji oraz „Zasad spadku i awansu sędziów IV ligi Kolegium Sędziów WZPN”.
2. Niniejsze „Zasady ...” dotyczą sędziów zrzeszonych w Kolegium Sędziów WZPN, uprawnionych do prowadzenia zawodów klas: okręgowej, A i B oraz drużyn młodzieżowych.
3. Do prowadzenia zawodów piłki nożnej w ramach rozgrywek Wielkopolskiego Związku Piłki Nożnej sędzia musi spełniać następujące wymagania:
  - a. posiadać wymaganą sprawność fizyczną oraz sportową sylwetkę,
  - b. odznaczać się nienaganną postawą etyczno-moralną,
  - c. wykazuje właściwą dyspozycyjność do prowadzenia zawodów,
  - d. działać aktywnie w macierzystej organizacji sędziowskiej, szczególnie w zakresie szkolenia,
  - e. osiągać pozytywne oceny na prowadzonych zawodach,
  - f. nie może być pracownikiem ani działaczem społecznym żadnego klubu piłki nożnej,
  - g. nie może być czynnym zawodnikiem klasy rozgrywkowej, do której prowadzenia posiadają uprawnienia.
4. Postanowienie pkt. 3.f. nie dotyczy sędziów, dla których jest to związane ze szkoleniem grup młodzieżowych kategorii wiekowych C, D, E, F.
5. Kolegia Sędziów OZPN Kalisz, Konin, Leszno i Piła są uprawnione do wprowadzenia własnych modyfikacji w zakresie liczby sędziów w poszczególnych klasach rozgrywkowych oraz liczby obserwacji, dostosowanych do ich warunków organizacyjnych.
6. Uprawnienia do prowadzenia zawodów nadawane są na jeden sezon rozgrywkowy i są równoznaczne z nadaniem licencji.
7. W uzasadnionych przypadkach Prezydium Kolegium Sędziów WZPN ma prawo wycofać sędziego z listy uprawnionych do prowadzenia określonej klasy rozgrywkowej w trakcie trwania sezonu, jeżeli sędzia:
  - a. łamie lub uchyla się od spełniania wymogów ujętych w niniejszych „Zasadach ...”, w tym nie uczestniczy w szkoleniach (opuścił więcej niż 50% szkoleń), albo
  - b. naruszy normy etyczno - moralne w związku z pełnieniem funkcji sędziego (w tym również, gdy zostanie skazany prawomocnym wyrokiem przez sąd powszechny za przestępstwa popełnione umyślnie lub przestępstwa związane z korupcją w sporcie), albo
  - c. nie przestrzega regulaminów i postanowień WZPN, albo
  - d. prowadzi zawody na niezadowalającym poziomie (uzyskał dwukrotnie w ciągu rundy ocenę 7,4 lub niższą lub na egzaminie sprawdzającym w celu potwierdzenia przydatności do prowadzenia zawodów tej klasy rozgrywkowej).

ROZDZIAŁ II. Wiek i liczba sędziów

1. Ustala się następujące granice wieku sędziów:
  - a. klasa okręgowa - 46 lat
  - b. klasa A - 55 lat
  - c. klasa B - 60 lat
  - d. sędzia asystent na zawodach klas O,A,B, grupy młodzieżowe - 60 lat

2. Sędzia, który w danym roku kalendarzowym osiąga limit wieku wskazany w pkt. 1, nie może uzyskać nominacji w tej klasie na nowy sezon rozgrywkowy, rozpoczynający się w rundzie jesiennej
3. Komisja Szkoleniowa Kolegium Sędziów WZPN może ustalić inne limity i ograniczenia dotyczące wieku sędziów, szczególnie w rozgrywkach drużyn młodzieżowych.
4. Uprawnienia sędziów do prowadzenia zawodów poszczególnych klas okręgu tracą ważność 30 czerwca każdego roku.
5. Jako miarodajny przyjmuje się wiek, jaki osiągnie sędzia w dniu 31 grudnia roku kończącego sezon rozgrywkowy.

ROZDZIAŁ III. Egzamin – obserwacje

1. Sędziowie poddawani są egzaminom praktycznym - obserwacjom. Oceny wystawiane są w skali od 6,0 do 10,0 co 0,1 i stanowią jeden z elementów listy klasyfikacyjnej przy rozpatrywaniu awansów i spadków.
2. Sędziowie prezentujący wysoki poziom prowadzenia zawodów mogą być częściej uwzględniani w obsadzie zawodów, natomiast prezentujący słabszy poziom - rzadziej. Liczba otrzymanych zawodów do prowadzenia przez sędziego nie podlega rozszczeniom ze strony sędziego.
3. Sędzia może być oceniany na zawodach przez obserwatora z Zespołu Obserwatorów Kolegium Sędziów WZPN, mającego uprawnienia do obserwacji odpowiedniej klasy rozgrywkowej.
4. Na zawodach klasy A i B sędziowie mogą być oceniani także przez członka Komisji Szkoleniowej KS WZPN lub poszczególnych OZPN. Ocena ta będzie brana pod uwagę przy sporządzaniu list klasyfikacyjnych, zgodnie z postanowieniami Rozdz. V, pkt 2.a.
5. W przypadku stwierdzenia przez Prezydium Kolegium Sędziów WZPN bądź poszczególnych OZPN-ów lub powołaną w tym celu komisję, że obserwator wystawił nieadekwatną ocenę w stosunku do zdarzeń na zawodach - Prezydium Kolegium Sędziów WZPN ma prawo unieważnić ocenę. W tym przypadku w odniesieniu do obserwatora zostaną zastosowane odpowiednie sankcje.
6. W razie otrzymania przez sędziego oceny 7,4 lub niższej z egzaminu praktycznego, KS WZPN w czasie do 7 dni podejmie stosowne decyzje, tzn.:
  - a. unieważni ocenę w przypadku rażącej pomyłki obserwatora w ocenie sędziego (na podstawie zapisu video),
  - b. może poddać sędziego egzaminowi komisijnemu na niższej klasie rozgrywkowej (nie dotyczy sędziów klasy B), a w przypadku potwierdzenia niskiego poziomu sędziowania podejmie właściwe wnioski.
7. Sędzia, który prowadził zawody na poziomie dobrym lub bardzo dobrym (ocena 8,3 lub wyżej), ale popełnił jeden poważny błąd i otrzymał ocenę 7,9 - będzie miał zaliczoną ocenę 8,2. Sytuacja taka może wystąpić tylko raz w sezonie. W przypadku, gdy sędzia ponownie uzyska ocenę „łamaną”, to za każde kolejne takie zawody otrzyma ocenę 7,9, bez możliwości podniesienia oceny.
8. W przypadku, kiedy sędzia nie prowadził zawodów przez okres całej rundy rozgrywkowej (jesiennej lub wiosennej), decyzję po analizie sytuacji podejmie Prezydium Kolegium Sędziów WZPN lub poszczególne OZPN. Postanowienie to nie dotyczy sędziów, którzy uzyskali zgodę macierzystych Kolegiów Sędziów OZPN/Kolegium Sędziów „strefy poznańskiej” na długotrwały urlop.
9. Do klasyfikacji za dany sezon rozgrywkowy zalicza się sędziemu oceny z egzaminów praktycznych, które odbędą się do zakończenia rundy wiosennej według terminarza rozgrywek i z wszystkich zawodów, na których był obserwowany.

ROZDZIAŁ IV. Egzaminy teoretyczne i kondycyjne

1. W każdym sezonie rozgrywkowym Kolegium Sędziów WZPN organizuje następujące egzaminy:
  - a. jesienny,
  - b. wiosenny.
2. Wszystkie egzaminy mają charakter konkursowy i w ich ramach przeprowadzany jest egzamin teoretyczny oraz kondycyjny.
3. Udział w egzaminach teoretycznych i kondycyjnych jest obowiązkowy. Usprawiedliwiona nieobecność sędziego (zwolnienie lekarskie lub nagły przypadek losowy) lub negatywny wynik uzyskany z któregośkolwiek testu powoduje wstrzymanie sędziego w obsadzie zawodów do czasu zaliczenia tego egzaminu.
4. Nieusprawiedliwiona absencja na egzaminie powoduje utratę uprawnień do prowadzenia zawodów i takie przypadki będą rozpatrywane indywidualnie przez Komisję Szkoleniową Kolegium Sędziów danego OZPN lub Kolegium Sędziów „strefy poznańskiej”.
5. Sędziemu, który zaliczył egzaminy na szczeblu centralnym na maksymalnie 30 dni przed egzaminami w okręgu, będą one zaliczone jako egzaminy dla sędziów swojej klasy rozgrywkowej z ocenami 5,00 pod warunkiem, że normy tych egzaminów były takie same bądź wyższe jak dla posiadanej klasy rozgrywkowej.
6. Sędzia ubiegający się o awans do wyższej klasy rozgrywkowej musi jednakże przystąpić do lokalnych testów, aby została zachowana zasada równych szans oraz sportowej rywalizacji.
7. Sprawdzian kondycyjny interwałowy składa się z dwóch testów dla klasy okręgowej oraz z testu nr 2 dla pozostałych sędziów okręgu. Warunkiem zaliczenia tego sprawdzianu jest uzyskanie minimum zaliczeniowego z poszczególnych testów.

Test 1: 6 x 40 metrów w odstępach 1,5 minutowych - maksymalny dopuszczalny czas: 6,4 sekundy dla każdego z 6 szybkich biegów - ze startu lotnego.

Jeżeli sędzia upada lub potyka się, dostaje dodatkową próbę (1 próba = 1 x 40 metrów). Jeśli sędzia nie zalicza jednej z sześciu prób, to dostaje tylko jedną dodatkową próbę po szóstym starcie. Jeśli dwa sprinty są niezaliczone, to sędzia nie zalicza tego testu.

Test 2: - sprawdzający naprzemienną aktywność biegu z chodem.

Na pierwszy gwizdek prowadzącego test - sędziowie muszą pokonać 150 metrów w czasie 30 sekund z miejsca startu, po czym mają oni 40 sekund na pokonanie 50 metrów idąc. Na kolejny sygnał gwizdka sędziowie muszą ponownie przebiec 150 metrów w czasie 30 sekund, po czym następuje przejście 50 metrów w czasie 40 sekund. To składa się na 1 okrążenie. Każdy sędzia musi przybyć przed sygnałem gwizdka do „strefy chodzenia”, którą wyznaczają 4 pachołki (3 metry przed i 3 metry za oznaczeniem dystansu 150 metrów). Jeśli sędzia wyraźnie nie postawi jednej stopy w „strefie chodzenia”, to obsługujący test sygnalizuje powyższe zdarzenie. Za pierwszym razem sędzia otrzymuje ostrzeżenie od członka Komisji Egzaminacyjnej poprzez pokazanie żółtej kartki, a za drugim zostaje wykluczony poprzez pokazanie czerwonej kartki. Sędziowie nie mogą opuścić „strefy chodzenia” przed następnym gwizdkiem.

Minimalna ilość okrążeń do zaliczenia tego testu wynosi 10.

Kryteria przeliczania dystansu testu nr 2 na oceny:

12 okrążeń	5,00
11 okrążeń	4,75
10 okrążeń	4,50

8. W przypadku nieosiągnięcia wyznaczonych czasów lub dystansu, test kondycyjny nie będzie zaliczony.
9. Sędziowie w wieku 46 lat i starsi zdają do wyboru: tylko test nr 2 z limitami czasowymi: 10 okrążeń, bieg 150 m - 35 sekund, marsz 50 m - 50 sekund lub test Coopera (12 minut biegu ciągłego) z limitem 2000 metrów dla sędziów klasy A, a dla sędziów klasy B z limitem 1800 metrów (ocena - 4,50).
10. Kryteria testu nr 2:
  - a. sędziowie ubiegający się o awans do klasy wyższej: 12 okrążeń z limitem czasowym 30x40 sekund, ocena 5,00;
  - b. 11 okrążeń z limitem czasowym 35x45 sekund, ocena 4,75;
  - c. 10 okrążeń z limitem czasowym 30x40 sekund, ocena 4,50
  - d. 10 okrążeń z limitem czasowym 35x45 sekund, ocena 4,50.
 Sędziowie powyżej 40 roku życia są zwolnieni z testu nr 1.
11. Podczas testu kondycyjnego obecność opieki medycznej jest obowiązkowa i zapewniają ją Kolegia Sędziów poszczególnych OZPN.
12. Egzamin teoretyczny składa się z testu zawierającego 30 pytań.
Podstawą do zaliczenia egzaminu jest znajomość najnowszego wydania Przepisów Gry w Piłkę Nożną - Wydawnictwo PZPN.
13. Obowiązuje następująca skala ocen:

PUNKTY	OCENA	PUNKTY	OCENA
Poniżej 24,0	0	27,0	4,70
24,0	4,30	27,5	4,75
24,5	4,40	28,0	4,80
25,0	4,50	28,50	4,85
25,5	4,55	29,00	4,90
26,0	4,60	29,50	4,95
26,5	4,65	30,00	5,00

14. Minima zaliczeniowe dla sędziów poszczególnych klas:

Klasa O	80%	24,00
Klasa A i B	70%	21,00

15. Sędzia, który nie przystąpi do egzaminów (testu teoretycznego lub kondycyjnego) w pierwszym i drugim terminie - w tym w dodatkowych wyznaczonych terminach - z powodu nieobecności usprawiedliwionej, zostanie przesunięty do bezpośredniej klasy niższej, a w sytuacji, kiedy to będzie sędzia klasy B - decyzję podejmie Kolegium Sędziów danego OZPN.
  - a. jeżeli natomiast w jednym z egzaminów nie zaliczył egzaminu teoretycznego lub kondycyjnego, może przystąpić do egzaminu poprawkowego w terminie wyznaczonym przez macierzyste Kolegium Sędziów,
  - b. do momentu zdania egzaminu poprawkowego sędzia nie będzie brany pod uwagę w obsadzie zawodów.
16. Sędziowie przystępujący do egzaminu poprawkowego lub sędziowie, którzy nie uczestniczyli w egzaminie w pierwszym terminie po usprawiedliwionej absencji, rozpatrzonej pozytywnie przez Komisję Szkoleniową Kolegium Sędziów OZPN/Kolegium Sędziów „strefy poznańskiej” wpłacają kwotę 20 złotych na rzecz KFD właściwego Kolegium Sędziów. Stanowi to warunek dopuszczenia do egzaminu.

17. Sędziowie poddający się egzaminom teoretycznym, bądź kondycyjnym w drugim terminie lub zdający egzamin poprawkowy, po ich zaliczeniu otrzymują oceny:
  - a. za test teoretyczny - minimalna ocena dla danej klasy, pomniejszona o 0,5 punktu,
  - b. za test kondycyjny - 4,00.
18. Postanowienie pkt. 16 nie dotyczy sędziego, którego usprawiedliwienie nieobecności na egzaminie w pierwszym terminie zostało przyjęte przez Kolegium Sędziów OZPN/Kolegium Sędziów „strefy poznańskiej”.
19. Sędzia, który w trakcie zdawania testu kondycyjnego dozna kontuzji, musi uzyskać potwierdzenie kontuzji przez opiekę medyczną w trakcie egzaminów oraz dostarczyć zaświadczenie stwierdzające kontuzję przez lekarza w ciągu 3 dni roboczych, uniemożliwiającej mu zaliczenie tego egzaminu. Sędzia może taki egzamin powtórzyć, po zgłoszeniu gotowości do przystąpienia do testu kondycyjnego. W tym przypadku wyniki uzyskane z powtórzonego sprawdzianu kondycyjnego będą zaliczone wg kryteriów pierwszego terminu.
20. Wszystkie egzaminy poprawkowe odbywają się w terminach ustalonych przez Prezydium Kolegium Sędziów WZPN.
21. W uzasadnionych przypadkach Prezydium Kolegium Sędziów WZPN ma prawo zwolnić sędziego od uczestnictwa w egzaminie organizowanym w rundzie jesiennej. Nie zwalnia to jednak sędziego od złożenia egzaminów przed komisją w terminie dodatkowym, wyznaczonym przez Prezydium Kolegium Sędziów WZPN.
22. Wszystkie egzaminy sędziowie odbywają w macierzystym Kolegium Sędziów OZPN/Kolegium Sędziów „strefy poznańskiej”. Wyjątkiem są sędziowie klasy O ubiegający się o awans do IV ligi. Sędziowie Ci muszą odbyć egzaminy wspólnie z sędziami IV ligi Kolegium Sędziów WZPN, aby być brany pod uwagę do awansu.

ROZDZIAŁ V. Listy klasyfikacyjne

1. Po zakończeniu sezonu rozgrywkowego zostanie ustalona lista klasyfikacyjna sędziów, odrębnie dla każdej klasy rozgrywkowej na podstawie oceny ogólnej od najwyższej do najniższej. Każdy sędzia poszczególnej klasy po zakończonym sezonie będzie miał prawo do wglądu w końcową listę klasyfikacyjną w siedzibie Kolegium Sędziów danego OZPN/Kolegium Sędziów „strefy poznańskiej”.
2. Ocena ogólna jest sumą:
  - a. średniej ocen z egzaminów praktycznych (obserwacji) uzyskanych w całym sezonie rozgrywkowym, pomnożonej przez 3;
  - b. średniej ocen z egzaminów teoretycznych;
  - c. średniej ocen z egzaminów kondycyjnych;
3. W przypadku identycznej oceny ogólnej, o miejscu decydować będzie wyższa średnia z egzaminów praktycznych (obserwacji).

ROZDZIAŁ VI. Awanse i spadki

1. Decyzję o awansie lub spadku sędziego podejmuje Kolegium Sędziów OZPN/Kolegium Sędziów „strefy poznańskiej”.
2. Awansować do klasy wyższej może tylko sędzia, który jednocześnie spełnia następujące wymagania:
  - a. zaliczył wszystkie egzaminy w pierwszym terminie;
  - b. zaliczył egzamin teoretyczny na minimum 80%;
  - c. zaliczył egzamin kondycyjny na 5,0;
  - d. nie przekroczył wieku:
    - awans do IV ligi - 30 lat (przy ponownym awansie - 33 lata),
    - awans do klasy okręgowej - 35 lat,
    - awans do klasy A – 45 lat.

3. Sędziowie objęci programem mentorskim mogą awansować do klas wyższych w oparciu o odrębne zasady określone tym programem z zastrzeżeniem, że maksymalnie o dwie klasy rozgrywkowe w jednym sezonie.
4. Sędzia może uzyskać awans po spełnieniu wszystkich warunków zawartych w niniejszych „Zasadach ...”.
5. Do IV ligi z klasy okręgowej awansuje:
  - a. „strefa poznańska” - 2 sędziów
  - b. z każdego OZPN - po 1 sędzim (łącznie 4 sędziów),
6. Do klasy okręgowej z klasy A awansuje:
  - a. „strefa poznańska” - minimum 3 sędziów,
  - b. w OZPN - decydują właściwe KS.
7. Do klasy A z klasy B awansuje:
  - a. „strefa poznańska” - minimum 3 sędziów,
  - b. w OZPN - decydują właściwe KS.
8. Komisja Szkoleniowa Kolegium Sędziów macierzystego OZPN/Kolegium Sędziów „strefy poznańskiej” może wnioskować o awans sędziego, który nie znalazł się na miejscu premiowanym awansem. Ostateczna decyzja należy do Przewodniczącego Kolegium Sędziów danego OZPN/Kolegium Sędziów „strefy poznańskiej”. W przypadku Kolegium Sędziów „strefy poznańskiej” 3 pierwsze miejsce zawsze mają zapewniony awans (pod warunkiem, że sędzia spełnia wymagania pkt.2 – rozdział VI)
9. Do klasy A z klasy okręgowej spada:
  - a. „strefa poznańska” - minimum 4 sędziów,
  - b. w OZPN - decydują właściwe KS.
10. Do klasy B z klasy A spada:
  - a. „strefa poznańska” - minimum 4 sędziów,
  - b. w OZPN - decydują właściwe KS.
11. Liczba sędziów spadających z IV ligi automatycznie powiększy liczbę sędziów spadających z klasy okręgowej.
12. W przypadku reorganizacji rozgrywek liczba sędziów awansujących i spadających może ulec zmianie.

ROZDZIAŁ VII. Urlopy

1. Sędzia ma prawo do urlopowania od prowadzenia zawodów. Urlopu udziela Prezydium KS WZPN bądź poszczególnych OZPN-ów na pisemny wniosek zainteresowanego.
2. Zgoda na czasowe urlopowanie każdorazowo musi zawierać następujące elementy:
  - a. określać jednoznacznie długość okresu urlopowania,
  - b. określać wymogi, jakie sędzia musi spełnić, aby uzyskać przedłużenie uprawnień na nowy sezon rozgrywkowy/po zakończeniu urlopu.
3. Wniosek o udzieleniu urlopu musi być złożony minimum na 14 dni przed proponowanym terminem jego rozpoczęcia.
4. Każdy czasowy brak dyspozycyjności do prowadzenia zawodów wymaga zgłoszenia pisemnego.
5. W momencie ukazania się obsady sędziów w Systemie Extranet próśby o urlopy nie będą uwzględniane. W uzasadnionych przypadkach decyzje podejmie Prezydium Kolegium Sędziów WZPN.
6. W stosunku do urlopowanych sędziów obowiązują wszystkie postanowienia niniejszych „Zasad ...” dotyczące egzaminów.

ROZDZIAŁ VIII. Postanowienia końcowe

1. Obowiązuje bezwzględny zakaz kontaktu telefonicznego lub osobistego sędziego z przedstawicielami klubów w sprawie zawodów, które sędzia ma prowadzić. Naruszenie powyższego spowoduje wstrzymanie w obsadzie sędziego do prowadzenia zawodów. Niezależnie od tego sprawa zostanie przekazana do Wydziału Dyscypliny WZPN.
2. Do interpretacji niniejszych „Zasad ...” upoważniona jest Komisja Szkoleniowa Kolegium Sędziów WZPN, a odwołanie przysługuje do Prezydium Kolegium Sędziów Wielkopolskiego Związku Piłki Nożnej.

Niniejsze „Zasady spadku i awansu sędziów...” zostały zatwierdzone na posiedzeniu Prezydium Kolegium Sędziów WZPN.

Uchwała wchodzi w życie w dniu zatwierdzenia przez Zarząd WZPN i obowiązuje na czas nieokreślony.